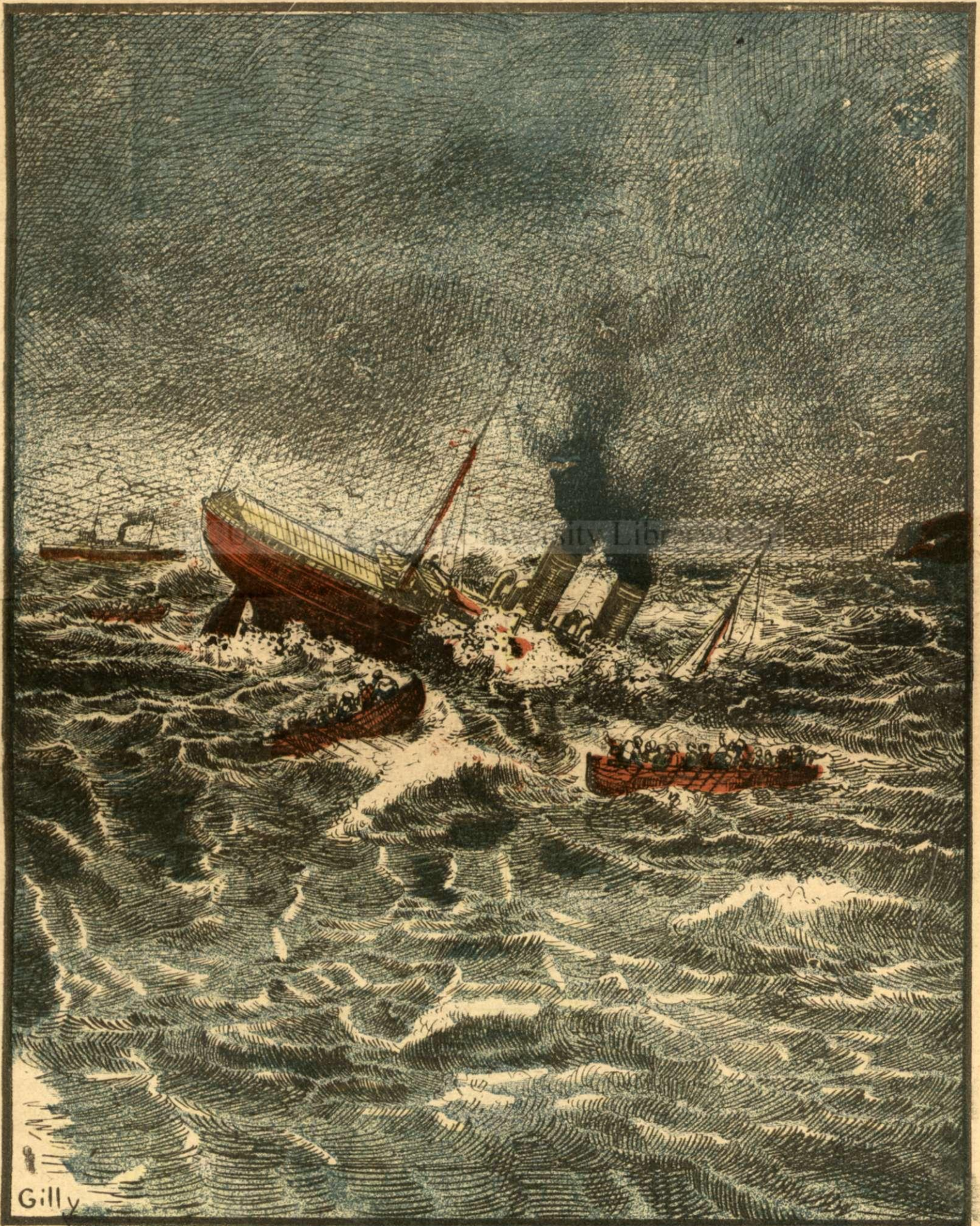

Universul Literar

PREȚUL ABONAMENTULUI în țară: pe un an 60 lei. În străinătate pe un an 120 lei.

Naufragiul vaporului „Hammonia“

(Vezi explicația în pag. 7-a).

Cronica Săptămânei

Premiile Academiei Române. — Alegerea lor. — Exploatarea autorilor. — Autori meriți și tineri scriitori. — Rolul Academiei și al Casei Școalelor. — Comisiunea de încoronare.

Ziarele au publicat zilele acestea lista premiilor Academiei, destinate a se decerne în sesiunea generală a anului viitor. Din acestea sânt 3 premii generale, cu diferite destinațiuni, 4 premii ale secțiunii literare, 2 ale secțiunii istorice și 2 ale secțiunii științifice, adică, în total, 11 premii, numai pentru lucrările publicate, sau tipărite până la 31 Decembrie 1922, cu unele excepțiuni pentru cari termenul e prelungit până la 31 Decembrie 1923, și anume pentru lucrări speciale în genul cărora au s'au prezentat publicațiuni în sesiunile precedente.

Afară de aceste 11 premii, mai sunt încă 32 pentru diferite lucrări cu subiecte date de Academie, și pentru cari — de și unele se publică de mai mulți ani de-a rândul — au s'au prezentat amatori de a concura, unele subiecte fiind prea aride, prea nelămurit enunțate sau prea pretențios complicate, față cu modicumul sumei destinate să răsplătescă munca, ostentivă, pierdere de vreme și chiar cheltuelile ce ar costa pe autor, cum ar fi de pildă *Monografia unui secol*, de 5.000 de lei, sau cel pentru *Istoria Considerațiilor românești*, de 8.500 lei, în care se cuprinde atât «premiul auto-alini» cât și «cheltuelile de tipărire scrierii (de minimum 30 coale de tipar garmond) în 1.000 exemplare», ce ar costa astăzi pe autor, numai zețitul, aproape 30.000 de lei, afară de hârtie, tiraj, copertă, broșat, etc.

În aceste condițiuni, e ușor de înțeles că Academia nu va găsi nici un concurent, care să cheltuească peste 50.000 de lei, numai ca să capete un premiu de 8.500.

Dar ce este de observat, e că numărul premiilor pentru operele publicate e prea neînsemnat față de al celor destinate pentru subiecte date, și anume: 11 contra 32! Apoi, mai e de observat că tutulor concurenților

cu lucrări publicate, li se cere să specifice anume premiul pentru care concurează, ceea ce ni se pare chiar o absurditate, această lucrare de clasificare incumbând Academiei, iar nu autorului, a cărui modestie de multe ori îl pune în cumpănă de a putea face o asemenea alegere. Într'adevăr, ce s'ar întâmpla cu o lucrare al cărei cuprins istoric-literar ar desemna-o deopotrivă pentru două din premiile publicate, sau când, într'un an, toți concurenții ar opta numai pentru unul și același premiu, sau când s'ar prezenta mai multe opere deopotrivă meritorii pentru același premiu. Într'un astfel de caz, în general, sunt nedivizibile?

N'ar fi oare mult mai rațional ca însuși comitetul de lectură al Academiei să facă această clasificare și să trimită ei însuși, fie-care lucrare, la premiul pentru care se va fi găsit mai meritoriu?

Apoi, ce se întâmplă oare cu o operă de valoare, al cărei subiect nu este dat de Academie și al cărei autor nu dispune de mijloace îndestulătoare ca s'o publice, spre a o putea prezenta la concursurile Academiei? Căci e destul de cunoscut modul în care au fost în totdeauna și sunt și astăzi speculați bietii scriitori, de către editori, toți îmbogății — ba ajunși chiar milionari! — pe spina autorilor, din cari însă — ei, cari au îmbogățit pe toți librarii-editori — nici unul n'a ajuns

nu să se îmbogățească, dar nici măcar să poată trăi de pe urma scrierilor sale, fie el ori cât de fecund? Căci se știe specula neomenoasă ce se face astăzi cu operele literare, sau de altfel, ce se publică zilnic! Într'adevăr, editorii noștri sau le iau pe nimic, sau, dacă plătesc, apoi nu ofer autorului nici măcar atâta cât dau unui revanzător, adică nici 25%, sau, când se întâmplă să plătească ce nu curge pe apă, apoi o fac numai acelora cari, introduși în ziaristică sau în vre-o administrațiune publică, sânt în măsură să-și facă oare-care reclamă, de multe ori, de altmintelega, întru nimic justificată, nici de meritul autorului, nici de valoarea operei.

Astfel se și explică editarea atâtor lucrări cu totul slabe și chiar lipsite de ori-ce valoare, și ni s'a întâmplat chiar nouă, ca editori cunoscători să se vază nevoiți, în urma numeroaselor critice ce s'au adus cu drept cuvânt unor astfel de publicațiuni îndigeste, să ne plătească îndoit, iar în ultimul timp chiar înzecit de cât le plătesc ordinărilor, ca să le deservim lucrările sau cel puțin să le facem puțin digerabile, căci, astăzi, mulți autori pretențios își împing competența câștigului.

Într'un astfel de caz, un autor al unei opere de valoare necontestată, complicit de meritul lucrării sale, se prezintă vr'unui editor, așteptând să găsească tot felul de pretexte: fie că sunt prea împovărați de manuscrise, fie că nu dispun de hârtie — când în același timp tipăresc tot felul de insulații și elucubrațiuni, — numai spre a nu se vedea nevoiți să plătească în mod puțin mai conștiințios mun-

ca bietului autor, care și-a pierdut zile și nopți și și-a istovit vloga vieții scriindu-și opera.

Ce se întâmplă iarăși când autorul este un tânăr încă necunoscut, dar opera sa totuși poartă pecetea talentului și poate chiar a geniului? Ori e nevoit să-și dea opera — în care el și-a pus tot sufletul și tot focul tinereții — pe nimic; ori — cum se întâmplă mai des — să și-o țină închisă în sertar, pentru viața de apoi!

Căci nici Academia Română, nici ministerul Instituțiunii publice, nici Ateneul Român, și nici o altă instituție culturală similară, nu-i dau nici cel mai mic ajutor spre a putea să easă la iveală și să-și întindă aripele în avântul inspirației.

De aceea se și întâmplă că, la noi, o mulțime de tineri de talent, cari ar fi putut produce opere nemeritoare, să moară fără ca contemporanii măcar să bănuiască ce talent s'a pierdut prin moartea lor! De aceea o mulțime de oameni de talent s'au stins fără ca opera lor să fie cunoscută... De pildă, avem noi oare auzite și publicate la o vreme scrierile talentatului Busniocescu, poeziile dedicațiilor poezi C. D. Vucici, D. Pescu, C. Hogaș, lucrările eminentului poet și critic V. D. Păun, chiar interesantele scrieri ale lui D. Teleor și altor alții?... Căci, cât timp au trăit, abia luștând spre a birui greutatea pie trairii, și deci nedispunând de mijloace îndestulătoare spre a-și putea strânge și tipări lucrările molaltă, ele s'au risipit și pierdut o dată cu dânșii!

Iată un caz recent: Cunoscut de aproape pe un scriitor de merit necontestat, într'un concurs public, a fost mai târziu premiat și de Academia Română. Ei bine, sunt patru ani de când are gata o operă care, pe lângă că este de o valoare reală, dar e și unică în felul ei. E vorba de viața la București în timpul celor doi ani de ocupație dușmană (1916-1918). Opera formează o serie de tablouri înfățișând diferitele momente

TE-AM VAZUT

*Te-am văzut, erai frumoasă ca și luna lui April:
Ochii mari și plini de doruri, cu surisul de copil,
Cu păr moale ca mătasea, respirat pe fruntea-ți dalbă,
Păreai inger fără aripi, îmbrăcată 'n rochia-ți albă.*

*Glasul, liră ce ne cântă cântece triste de dor,
Corp de nimfă ce răsare dintr'un val tremurător,
Dinții, și de pietre scumbe, cap frumos pe corp de zee,
O ființă de departe erai, inger nu femeie!*

*Te-am iubit... În noaptea albă, când pe ceruri luna trece,
Te visam, dar vai! aveau, chip frumos cu suflet rece...
Si-am fugit de lângă tine, m'am pierdut în lumea largă;
Dar măntorc mai trist c'atuncea, căci și astăzi îmi ești dragă.*

D. Diaconescu-Dăești

ale apăsării și întruniad c-nergia violentă a lui Victor Hugo din *L'Année terrible*, cu ironia lui Th. de Banville din *Iaylles prussiennes*, cu sarcasmul lui Heine în contra Prusacilor, cu patriotismul lui Al. Russo și Nicolae Bălcescu și cu sentimentalismul lui Alexandri și Bolintineanu. Ei bine, spre rușinea noastră, autorul până azi n'a putut găsi un editor care, hotărându-se să-i respălătească în mod cinstit ostenelele și suferințele — căci cu adevărat autorul a suferit cele ce a descris! — să i-o editeze.

Iar Academia Română și Casa Școalelor, din Ministerul Instrucțiunii publice, n'au găsit fonduri, când a fost vorba să sprijinească, fără nici-o pagubă, publicația unei asemenea opere naționale-culturale, care este o interesantă pagină de istorie și o prea frumoasă lecție de patriotizm! Cum aplică atunci Academia Română «conștiința înaltelor datorii morale» pe care antemergătorii ei au avut și despre cari secretarul general ne asigura, în raportu-i prezentat în sesiunea generală din anul acesta, că stăpănesc și pe actualii academicieni «față cu marea misiune culturală ce sunt chemați a îndeplini pentru neamul nostru în situația ce el ocupă între poarele lumii»?

Cred oare, atât Academia Română, cât și Ministerul Instrucțiunii și celelalte instituțiuni culturale, că așa s'ar fi petrecut lucrurile în străi-

nătate?... Că o operă, trădând despre viața și suferințele Parisului în timpul ocupației străine, ar fi așteptat patru ani fără ca să vadă lumina zilei?

N'ar fi oare mai nemerit ca Academia să renunțe la unele din subiectele date, pentru cari de atâta amar de vreme de când se publică, nu s'a prezentat încă nici un concurent, și să destine o parte din aceste fonduri pentru tipărirea lucrărilor prezentând o valoare literară istorică de felul aceleia de care ne ocupăm? Ori, când i se prezintă o asemenea lucrare, să-și însușească subiectul tratat și să-l publice pentru concurs, înlesnind astfel publicarea unei lucrări meritorii? Apoi, Casa Școalelor, în loc să publice unele încercări de ale primilor veniți, n'ar trebui să prefere asemenea lucrări cu caracter istoric-literar, înfățișând o icoană a vieții românești, într'un moment dat, ce formează clipa cea mai însemnată a vieții noastre ca neam și națiune, fiind premergătoare întregirii și întemeierii României Mari?

Ar fi fost de dorit ca cel puțin Comisiunea de încoronare să se fi interesat de asemenea lucrări și să'nlesnească apariția lor, ele constituind titlurile noastre în dreptul pe care-l avem la viață, ca Stat și Națiune.

Dar vor înțelege oare toți aceștia frumusețea acestui gest?

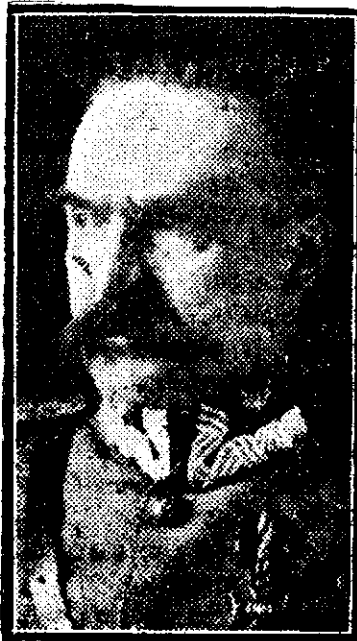
Așteptăm!

Don Remi

IOSIF PILSUDSKI

— ȘEFUL STATULUI POLON —

În Lituania, într'o modestă localitate din apropierea orașului Wilna, — Zulow, — s'a născut, în 1867, actualul șef al statului liber polonez, Iosif Pilsudski. În epoca aceea — trecuse patru ani dela izbucnirea revoluției poloneze — domnea teroarea în ținuturile Vistulei. Tribunalele instituite de teribilul Muravlew, poreclit Spânzurătorul, nu pronunțau decât verdicte de moarte, sau de exil. Întreaga familie Pilsudski luase parte activă la mișcarea revoluționară națională.

Iosif Pilsudski și-a petrecut copilăria în ținutul de origine al lui Kosciusko și M'kievicz, în odioasa atmosferă creată de regimul terorist a lui Muraview, dar și în sănătoasa atmosferă a casei părintești, unde s'au păstrat frumoasele și nobilele tradiții poloneze și cultul marilor strămoși; unde s'a cultivat patriotizmismul cel mai arzător și unde s'a transmis din generație în generație magicul cuvânt de ordine:

„Nu pierdeți încrederea, fii ai Poloniei nenorocite! Polonia va reinvia!”

Iosif Pilsudski a simțit și a înțeles din cea mai fragedă tinerețe suferințele patriei sale, și de aceea s'a agitat de timpuriu pe arena politică, luând parte la mișcările studențimeii din Charkow și apoi afiliându-se la grupul „Tinerimei revoluționare poloneze”. Era în 1887.

Tânărul Pilsudski se găsea atunci la Wilna și împărtășea ideile socialiste revoluționare, dar în funcție de interesele poloneze.

Când un revoluționar rus din Petersburg a fost trimis la Wilna, ca să propună grupului din care făcea parte Iosif Pilsudski, colaborarea la un atentat împotriva Țarului Alexandru al III-lea, a primit următorul răspuns: „Datoria Polonezilor e să lupte cu mijloace leale, chiar împotriva unui regim, care întrebunțează mijloace neleale. Noi suntem revoluționari, iar nu complotiști. Noi suntem hotărâți să ne

jerfim pentru o cauză mare și nobilă, dar nu să ucidem un om, pentru că el reprezintă un regim odios!”.

Răspunsul acesta l'a dat Pilsudski. El era socialist-naționalist, iar nu terorist. Pe nedrept implicat într'un atentat, Pilsudski a fost condamnat la 5 ani deportare în Siberia, la vârsta de 20 ani.

Reîntors din exil, în 1892, Pilsudski puse bazele partidului socialist polonez, care în programul său politic prevedea cucerirea independenței poloneze.

După 2 ani, Pilsudski a tipărit și redactat ziarul clandestin al partidului, „Rabotnik” (Muncitorul). În acest ziar, tânărul redactor a lansat cuvântul de ordine pentru toți compatrioții săi: Independența!

El s'a adresat națiunii întregi spre a o convinge că prin acest cuvânt de ordine se înțelege prepararea luptei pentru liberarea patriei.

În epoca aceea, când Polonia genera sub teroarea regimului moscovit, vocea lui Pilsudski — după puternica expresiune a lui Siereszewski — a sunat ca un semnal de alarmă într'o noapte îngrozitoare.

La începutul anului 1900 poliția rusească a năvălit în casa locuită de Pilsudski, tocmai în momentul când ultimul număr din „Rabotnik” era tipărit și directorul, redactorul și tipograful acestei gazete a fost arestat și încarcerat în fortăreața din Varșovia.

Pe când era transportat dela Varșovia la Petersburg, Pilsudski a fost „răpit” de prietenii săi.

Revenit în Polonia, Pilsudski și-a reluat activitatea înființând mici detașamente de voluntari polonezi, organizați militarmente.

La Cracovia, sup dominația austriacă, patriotul polonez organizează și acolo mai multe grupuri militare, — la început cu caracter clandestin, dar mai apoi quasi-politic.

El a înființat școli de ofițeri și de sub-ofițeri; a organizat tabere de instrucție; a scos broșuri de propagandă. Când a izbucnit războiul, în vara anului 1914, Pilsudski și-a dat seama de trgicul situației în care se afla Polonia, dar a avut credința nestrămutată în realizarea idealului național.

Războiul a transformat Polonia în teatru de operațiuni. Războiul a adus în ținuturile poloneze dezolarea, mizeria și moartea, dar tot el a adus și reînvierea Poloniei, independența... Austro-Ungaria s'a fărâmițat; Germania a fost înfrântă; Rusia a căzut pradă revoluției. Iată cele trei puteri, cari odinioară au împărțit între ele Polonia, lovite în plin.

Și Polonia a reapărut pe harta europeană.

SERENADA

Aur, stors din asfintirea strălucirilor de soare,
Horbotează cu mătase mândra-ți haină vișinie,
Când pe brațele spumoase încep falduri să coboare
Din oada ta pudrată de-o lumină argintie.
Dantelatele perdele, cu panglici la mijloc prinse,
Blând se leagănă 'n bătaia răcorosului zefir.
Când frumoasa ta făptură, sub îndemnurile-aprinse,
În tăcerea sihastrală toarcă-al dragostelor fir.
Cât n'aș da să-mi pun sărutul pe șiragul de mărgele
Mărginind cu-o dungă fină sănii-ți dalbi și rumenți,
Și-un ecou ușor să-ți lase trîlul cântecelor mele,
Ca să-ți feasă drag surâsul tainic, cchii tăi cumiști..
Cât n'aș da să văz amurgul din adâncea ta privire
Să coboare pân' la pânză umezitu'ui pământ,
Unde plâng neînțelese găme, stoarse'n putrezire,
Trimțând dintr'o tubire cel dintâiu desnodământ!
Dar puhoiat nopții goale și de sufiet, și de doruri,
Năzuește să-mi îngroape freğmătul de oarbe strune,
Pe când chipul tău se pierd glorioș printre decoruri,
Neștiind că'n preajma casei vraja unui cânt apune.

George Nutzescu

FLORAREA SA

„Flori frumoase, flori frumoase, zice ea, rupte din soare,
„Flori purtând roua pe ele din ai ochilor mei stropi”,
Zice și arată coșul către lumea trecătoare
Plin de flori frumos legate în mânuchiuri și în snopi.

„Flori frumoase, cumpărați-mi, astăzi bani îmi trebuiește,
Vorba iarăși își repetă, cu glas blând, cu ton umil, —
„Pentru drumul celui care din viață pribegeste,
„Să dau popii să-mi îngroape, dragul meu întâiu copil !

N. TINC

Mareșalul Piłsudski, care în timpul războiului a condus legiunile poloneze împotriva Rusiei, dar apoi, la 21 Iulie 1917, a fost arestat de Germani și închis în fortăreața dela Magdeburg, în 1918 a fost chemat să conducă și să organizeze noul stat. Piłsudski era singurul om capabil să facă față situației: căci el era simbolul uniunii și prin realele sale însușiri de organizator și animator, putea să desăvârșească opera la care lucrase o viață întreagă. Speranțele puse de Polonezi în șeful statului lor, nu îndeplini. Polonia, după un războiu, victorios susținut împotriva Rusiei sovietiste, s'a organizat în interior și grație legăturilor strânse cu Franța și a alipirii sale de grupul Micii Înțelegeri, ea este un factor de echilibru și de progres în Orient.

Cercetări literare

Despre simbolism

În toate revistele, în toate volumele de critică găsim foarte des pomenit cuvântul «simbolism», reprezentând o mișcare literară nouă, ce te ispitește să-i pătrunzi înțelesul. Literatura noastră contemporană fiind în mare parte înglobată acestui «curent», credem de o însemnătate capitală pentru cititorii «Universului Literar» să lămurim înțelesul acestui «simbo-

lism», de care se împiedică încă mulți.

Sufletul omenesc e într-o frământare continuă. El tinde mereu să se transforme, și ușor putem constata această schimbare oglindită în literatura diferitelor epoci. Apariția unui curent literar este condiționată tocmai de această metamorfoză a sufletului uman.

Au fost perioade când s'a simțit nevoia unor idealuri îndepărtate, când omului îi plăcea să viseze lumi închipuite, pline de farmec și iluzii. Apoi, când fantomele s'au spulberat, realitatea a apărut în toată goliciunea ei. În modul acesta s'au succedat două curente destul de însemnate: romantismul și realismul, cu toată avalanșa de scriitori, cari au dat naștere operelor în aceste genuri.

Dar sufletul omenesc — dornic de inovații — s'a reflectat apoi în alte curente determinate de suvoiu vremii. Nu vrem să le înșirăm pe toate. Ne mărginim numai să arătăm că, după o lungă călătorie prin toate curentele, sufletul renăscut, modernizat, a cerut neapărat un alt curent. Acesta este simbolismul, mișcare literară cu orizonturi mult mai largi decât ale celor precedente.

De aceea — de multe ori — termenul «curent» se consideră ca impropriu pentru simbolism, care e mai curând o întreagă mișcare literară.

În ce constă însă acest simbolism? Cari sunt caracteristicile lui?

O definiție se dă întotdeauna cu greu, și atunci e incompletă. De aceea vom lămurii această mișcare în alt mod.

Începem cu disecarea cuvântului «simbolism», ce reprezintă arta simbolismului, a semnului, a imaginii.

Prin urmare, literatura simbolistă caută să ne reprezinte ideile prin imagini, adică indirect. Dar se știe că emoția sugerată e întotdeauna mai puternică decât cea dată pe față, în mod direct. Și iată cum, nevoia sufletului modern a fost împlinită.

În ceea ce privește forma, simbolismul aduce câteva inovații.

Ideile moderne fiind rafinate, complexe, aproape că nu se mai pot cristaliza în formulele tradiționale ale versului cu ritm și rimă.

De multe ori poetul timpurilor trecute trebuia să sacrifice ideia din cauza imperfecției analizării artistice. Și atunci, simbolismul, mai presus de rimă, cultivă ideia. În schimb, ritmul se cere să fie asemănător cu starea sufletească a poetului.

Tot în privința formei, simbolistii cer o selecțiune a cuvintelor sonore, cari să producă efecte muzicale.

Al. A. Macedonski, vestitorul simbolismului român, a arătat pe la 1892

BACALAUREATA

— Comedie într'un act —

— Localizare de N. TINC —

PERSOANELE :

Sterie Bănescu, negustor;
Agripina, soția lui;
Safta, servitoare.

A acțiunea se petrece în București.

O sufragerie. Trăi uș. Masa e pusă. Pe o mobilă sunt trănite câteva cărți.

SCENA I

Sterie, Safta.

Sterie. — Nu e nici un jurnal pentru mine ?

Safta. — Nu e, domnule. Iacă (citește bențile ziarului): Revista științifică, pentru doamna; Revista nouă, pentru d-na; Convorbirile literare, pentru d-na; Progresul medical român...

Sterie (oprind-o). — Destul! Du-te cu ele de acil (cască). Numai auzind pomenindu-l se numele mă cuprind de căscatul.

(Safta ese la dreapta).

SCENA II

Sterie (singur). — Să nu te însoți c'o femeie învățată.

Cartea nu e o nenorocire, dar strică fericirea... Când cerul, acum șase luni, mâna d-soarei Agripina Genielescu, mi se spuse că terminase liceul și că-și luase, cu succes mare, diploma de bacalaureat. Odobescu, Hasdeu, Urechie, Maiorescu, Iorga, și nu mai știu cine, o herțuiseră cu multă căldură. Atunci eu, un biet bancheras, mă îngâmfai, vorba ăluia, că mă însoț c'o fată procopșită, care primise felicitări dela cărturarji noștrii ai mai mari. Imizisei în gând: Lasă, că nu o să mi se urască nici un minut cu femeia asta!... Când plec însă dela conțuarul meu din Lăps-cani să viu acasă, cu dor de o vorbă veselă și tihnită, dau peste... (întră Agripina). Iată, o să vedeți peste ce dau.

SCENA III

Sterie, Agripina și mai în urmă Safta.

Sterie. — Bună ziua, Agripina nuto.

Agripina. — Te-am rugat să nu mai îmi zici Agripina! Mângăiește-astea sunt diminutive copilărești și, prin urmare, anoste.

Sterie. — Apoi cum să-ți zic?

Agripina. — Să-mi zici: bună ziua, Agripino, dragă Agripino, dacă vrei, admitând că ți-aș fi dragă, ceea ce însă numai este în de ajuns probat.

Sterie. — Mă voiu sili pe victor să ți-o probez mai mult.

(Întră Safta și pune o farfurie cu mezeluri pe masă).

Safta. — Pofțiți la masă.

Sterie. — A, foarte bine, că mi-e foame rău!

(Se pun la masă).

Agripina. — Poftești o sardeea ?

Sterie. — Ba chiar și două.

Agripina. — Mă prind că nu știi ce e sardeaua.

Sterie. — E un peștișor care se aduce la masă înaintea celorlalte mâncări.

Agripina. — Așa poate să răspundă și un copil de patru ani. Dacă știi numai atâta...

Sterie. — Ba mai știu că se păstrează în untdelemn.

Agripina. — A, nu ești serios, Sterie! Dece gen ține sardeaua ?

Safta. — (încet lui Sterie). — E pește de mare, d-le.

Sterie. (se uită lung la ea). —

Foarte mulțumim de învățatură.

Agripina. — Sardeaua ține de genul ciupelor.

Sterie. — Așa !

Agripina. — Și pe unde stă ea de obicei.

Sterie. — Apoi, în apă ! Pe unde vrei să stea ?

Safta (încet). — Prea bine i-a răspuns, d-le.

Agripina. — În apă ! Dar prin ce parte a apei ?

Sterie. — Auzi acu, prin ce parte a apei ! Iacă, umblă așa de colo până colo, pe unde-i place ei.

Agripina (dând din umeri).

— Află, d-le, că stă, de obicei în adâncimea apei.

Sterie (întinzând farfuria).

— Ia mai pune-mi, dacă e așa, încă una aici, în adâncimea farfuriei.

(Agripina îi dă încă o sardeea).

Safta. — Mă duc să aduc ouăle (ese).

Agripina. — Puțin știi, a-nice.

Sterie. — Știu să câștig 20 de mii de franci pe an, cu care,

slavă D-lui, putem să trăim destul de bine.

Agripina. — Vrei să-mi spui că am avut zestre numai 100 de mii de franci ?

că «poezia viitorului nu va fi decât muzică și imagine».

Și prezicerea lui s'a adeverit, deoarece cea mai mare parte din poezia contemporană e simbolistă. Numele lui Minulescu, Densusianu, Filipide, Cotruș, întăresc spusele noastre. Rămân însă să vedem ce va rămâne din opera lor.

Alexandru Dima

O rugămintă

Vă rog, prieteni, foarte mult,
Să nu 'ntrebați vre-odată,
In lume dacă am avut,
Ca voi, mamă și tată!

M'ar întrista cum nu gândiți
Și zile 'ntregi aș plânge!
Dar binz știu că mă iubiți
Și-aici nu veți ajunge.

Eu sunt al nimănui copil
Rătăcitor în lume,
O mică floare de April,
Ce n'are nici un nume.

Aceasta sunt doar, când voesc
Să cer vre-o mângâiere
La oamenii care mă cresc
Și mă hrănesc cu fiere.

De când eu însă mă trezesc,
Cum vine aurora.,
Și până 'n noapte, de muncesc,
Eu sunt al tuturor!

Ion Th. Ion-Notarele

Cititi
VESELIA

O DOAMNE!

O Doamne, tu, dac'ai știut
Că 'n lupta vieții n'oiu învinge,
De ce-ai lăsat, dela 'nceput,
De m'am născut?

De ce-ai creiat ființa mea,
Să lupt zadarnic contra legii
Și să îndur o viață grea
In lumea ta?

Au, Doamne, sufletu-mi rănit
De-atâtea lacrimi nu-ți ajunge,
Că vrei să piară părăsit
In infinit?

Nu, Doamne, căci, ca Ingeraș,
Tu mă iubeai, mi-aduc aminte!
Sburam prin flori ca, drăgălaș,
Un fluturaș.

Sorbiam parfum suav de crin,
Dormiam pe pat de lacrimioare...
Și-ades, la umbra unui fag,
Cântam cu drag...

Si-mi amintesc așa, ca'n vis,
Când m'ai trimis în lume, Doamne:
Să fiu cuminte, tu mi-ai zis,
C'un trist suris.

De-atunci o duc într'un suspin
Și 'ndur atâtea suferințe,
Că la un ideal sublim
Cu drag mă 'nchin!

Și-atâta chin am îndurat...
Și de-am muncit fără isbândă,
Trist sufletu-mi îndurerat
A lacrimat!

Acuma nu mai pot răbda!..
De lacrimi inima mi-i plină
Și 'ntunecat-ăi fața mea
De voia ta!

Jenica Bordeanu.

GALBANI

— VISUL UNUI ARTIST —

— Urmare și sfârșit —

Ziua, odată cu răsărirea soarelui, lucră. Atunci barba-i rară și încărunită de timp sau de praf, se mișca repede, urmând contracțiunile și destindările convulsive ale gurii, prin care eșiau, sacadat, cu o repeziciune uimitoare, cuvinte scâlciate, rupte, înghițite, un murmur continuu și straniu ce te înflora. Noaptea, îi apărea

imaginea «Giocondei». Il obseda ca o viziune din altă lume, vie, totuși, la doi pași de el. O vedea deprinzându-se încet din pânză, eșind din ramă, apropiându-se de el misterioasă, turburătoare, neliniștitoare, cu răsuri enigmatic, cu privirea-i încărcată de cugetare taieică.

Atunci, cu ochii eșiji din

orbite, cu degetele lungi și osoase, rășchirate și crispațe, scotea un țipăt îngrozitor și cădea pe spate, pradă convulsiunilor, cu spume la colțurile buzelor subțiri și albe. Ea, deșteptată din somnu-i, când agitat, chinuit de vise apăsătoare, când adânc și greu ca plumbul, îl privia în tăcere. Lacrimi îi isvorau din ochii cari, altădată, prin limpezimea și albastrul lor, ațâtau gelozia cerului și a mării, și-i șiruiau pe obraji slăbiți, iar apoi, de pe buzele-i tremurânde, urcau spre cer rugăciuni calde și umile...

A doua zi, lucrul reîncepea cu și mai mare înfrigurare! Dar din zi în zi, penelul, înalergarea-i diabolică, urmăria inconștient scurgerea timpului, evoluția naturii. Astfel, azi adăoga o nuanță mai închisă obrazului, mâine un ton mai sombru orbitelor, azi o suviță albă părului, mâine o încrețitură la colțurile buzelor. El era un mare artist, prindea totul!

Intr'o dimineață, în sfârșit, vrând să se pună la lucru, penelu-i rămase în mână, iar paleta pe scaun. Stete astfel într'o imobilitate de statuie, absorbit în contemplare până noaptea târziu, la lumina nehotărâtă a unei făcii gal-

Sterie. — Cu 5 la sută, nu dă
mai mult de 5 mii de franci pe
un zestrea ta.

Agripina. — De ce m'ai
luat?

Sterie. — Pentru că-mi plă-
ceai!.. Nu-mi trecea niciodată
prin minte că o să faci din in-
vățătura ta un instrument de
tortură.

Agripina. — Nici eu nu știam
că ai un suflet așa de vulgar!

Sterie. — Dec, că și tu n'ai
fi p'cată din cer!.. Tat-to vin-
trea cu cotu în gura pieții.

Agripina. — Cu atât mai
mult merit pentru mine că
m'am ridicat unde sânt.

Sterie. — Da, dar te ridică
prea sus, draga mea; plutești
prin aer, fără aeroplan, în
seama să nu cazi. Ești la 600
de metri d'asupra nivelului
câșniciei tale. Din această pri-
că, nu vezi praful de pe mo-
bile; nu vezi că mi s'au stricat
cheolurile cămășilor.

Agripina. — Ai fi crezând
că te a însurat cu o slujnică,
care să se fie numai de scutu-
rat și de cărpit?

Sterie. — Bine, bine, să lă-
șăm asta!.. Ce avem astăzi la
dejun?

Agripina (plichișă). — De
unde știu eu? O să vezi ce o
să-ți aducă.

Sterie. — Bine ar fi să ne

aducă mai curând ce-o fi să ne
aducă. De douăzeci de minute,
de când stăm la masă, am în
stomah numai două exemplare
din genul clupelor. (Safta a-
duce ouăle). Aște, Safto, mai
iute.

Safta (pune farsuria cu ouă
pe masă). — Poftiți!

Sterie (spărgând un ou). —
Ouale sânt răscoapte.

Safta (eu năvitate). — Le-
am jinit numai zece minute în
apă fierbinte.

Sterie. — Dar cine ți-a zis
să le fii zece minute?

Safta. — Cucoana.

Agripina (incurcată). — Cre-
deam că ațâtai trebuia. Dacă
aș ști toate, n'aș mai avea tre-
buiță să mă instruiesc.

Safta. — Pe mine să mă
jertați, cucoanașule.

Agripina. — A, dar nu e
nimic. Ouăle sânt o hrană
excelentă, și când sânt eu zea-
mă și când sânt răscoapte.

Sterie (Saftii). — N'ai mai
gătit până acuma?

Safta. — Nu; domnule. De,
trebuie omul să înceapă o dietă.

Sterie. — Da, da, așa e. Și
a trebuit să începi învățătura
d-tale pe socoteala mea.

Agripina. — Fața asta a în-
trat în serviciul nostru numai
de ieri; trebuie să fim indul-

genți. Am să-ți cumpăr o carte
de bucate, Safto.

Safta. — Numai să am vre-
me s'o citească, cuconiță (ese
luând farsuriile de pe masă).

Sterie. — De ce ai băgat o
bucătăreasă?

Agripina. — Iar vrei să-mi
faci o scenă?

Sterie. — Nu-ți fac o sce-
nă, ci o înțebare.

Agripina. — Hei, domnule,
d-ta numai la mâncare te gân-
dești!

Sterie. — La vremea mesei,
mai ales.

Agripina. — Trăești numai
pentru corp, și nu te gândești
că ai și un suflet.

Sterie. — A cărnii existență
mi-este mai puțin demonstrată
decât a stomacului.

Agripina. — Tăgăduiești exis-
tența sufletului?... A, o prea
mult! Dar, domnule, din orice
punct de vedere te-ai pune, fie
naturalist, fie spiritualist...

Sterie (spărit). — Destul,
destul! Iartă-mă că am greșit.

Agripina (disprețuitoare). —
... Ai dreptate, e prea mult pen-
tru d-ta! Să ne întoarcem la
subiecte mai simple... Ce vezi
d-ta, mă rog, într'un ou, de e-
xemplu?

Sterie (zăpăcit). — Ce fel-
ce văd într'un ou? Apoi, al-
bușul și gălbenușul.

Agripina. — Ce formă are
oul?

Sterie. — Ovală.

Agripina. — Asta e un ple-
onasm. E ca și cum ai zice:
oul are forma oului... Coaja
aceasta, domnule, în care se
află închise materiile fecun-
dante ce vor da naștere pu-
lui de găină, coaja aceasta, zic-
are forma elipsoidă.

Sterie. — Să-i fie de bine.

Agripina (ținând oul în mâ-
nă). — E, în mare parte, for-
mată din carbonat de calce, plus
o materie animală: membrana,
facă, pelița asta subțire, albă,
care acopere suprafața internă.
Mai avem apoi...

Sterie (întrerupând-o). —
Niscaiva părjoale? Așa e că-
am ghicit?

Agripina. — Vrei să mă as-
culți ori nu?.. E oarecum umi-
litor să aibi un bărbat care să
nu știe ce este oul (își urmează
demonstrațiunea). Avem apoi
șalazele...

Sterie. — Șalazele?

Agripina. — Nistă ligamente
răsucite în forma burghiului!
Ligamentele acestea burghii-
forme servesc ca mijloc de în-
țire între membrana aderentă
de coaje și gălbenușul subje-
cent.

(Urmare în nr. viitor)

bene, ținută de Felicia, tremurândă de neliniște.

Și când, în zorii zilei, prima rază de soare stinse ultima rază a flăcării murinde, el se ridică încet, solemn, cu privirea mereu așintită asupra pânzei; apoi, deodată, își ridică fruntea, își întinse brațele spre cer și strigă:

— Doamne, am vrut să întrec pe păcătoșii aceia de viermi, și te-am întrecut și pe tine!

Și, alergând afară, țipă! Pescarii alergară la strigătele lui, se îngrămădiră la apariția lui, și-l urmară la gesturile-i dezordonate dar imperioase.

Pătrunseră în minele ce abia se mai țineau, tremurând de teamă să nu se prăbușească peste ei acoperișul locuinței aceleia pe care-l credeau vrăjitor, ajutat de gârbovita și îngrozitoare sclavă — Felicia, — despre care se spunea că, pe vremuri, fusese atât de frumoasă încât veniau prinți și regi din cele patru colțuri ale lumii, numai ca s'o privească; dar că el o răpise și o făcuse mâna lui cea dreaptă.

Pescarii, intrigati, începură să murmure. Dar el nu luă seama, poate că nici nu-i auzise, ci înaintând spre o draperie stacojie, ce fusese odată groasă și prețioasă, dar care acum era putredă, o dete cu mâna la o parte, iar cu cealaltă mână, întinsă, le arătă opera-i descoperită.

— Veniți! Priviți-o! Iată minunea! Este ea! e însăși «Giovinezza»! — le strigă el. — O vedeți cât e de fragilă, candidă, frumoasă?

Ei nu știau că el încă mai vedea în «minunea» lui, visul lui din tinerețe. Ei nu-și deteră seama că era nebun! Il crezură șarlatan și începură să amenințe.

Dar el își urmă visarea strănută și cârpită:

— Da! i-am întrecut pe ei! Și pe tine, Doamne, te-am ajuns și te-am depășit! — urmă, el privind în sus, și adresându-se cerului: Ți-am furat taina creațiunii: te-am învins!..

La început, ei nu pricepură; dar când îi pătrunseră sifidarea, înțelegând sacrilegiul, se înfiorară și se deteră înapoi. Dar reveniră îndată și-si

ridicară pumnii, cerându-i pedeapsa.

El îngălbeni de moarte și rămase împietrit. Când însă făcură o mișcare ca să se repeadă asupra lui, el scrâșni și urlă:

— Inapoi! Nu va atingeți de creațiunea mea! Ea este a mea! Și dacă Dumnezeu, invidios și lacom, vrea să mi-o ia și s'o distrugă prin voi, îi voiu preîntâmpina hotărârea!

Și aruncându-se asupra pinzei, pe care o vrăjitoare sinistră rânjia, o acoperi cu trupu'i slăbit, cutremurat nu de fiorii artistului ci de ai muribundului! Căci el trecea din brațele artei, în ale morții! Mai avu putere să sfășie cu ghiarele pânza, și să strige:

— Eui-am dat viața, eu îi dau moartea! Și tu, Doamne, nesătul de victime, ia-o pe a ta, dacă vrei!

Și arată pe Felicia.

Dar ei, asmuțiți de răsunarea sfântă, se și repeziră spre el, când intruparea iubirii, «vrăjitoarea», Felicia, îi opri.

Nemișcată, cu mâinile întinse, ea apăra pe artist, care, întins la pământ, horcăia și se înfiora la atingerea rece a morții.

Și atunci avură în fața lor o vedenie strălucitoare, ce răspândia lumină și pace! În locul vrăjitoarei uscate și hidoase, apăru o ființă de o frumusețe nepământescă, nereală, îngerească... Și totul dispăru!

Aztilag

LA TELEFON

— Urmare și sfârșit *) —

„— Da, dar să vorbim de tine. N'ar fi trebuit să lași pe Blaise să plece... Chiar cu o trăsură, el nu se va putea întoarce mai înainte de zece sau unsprezece noaptea. Singura mea asigurare, era să'l știu lângă voi, și iată-l plecat! Dar băiatul acela care pleacă fără ca să vă gândiți să'l descoaseți bine, ca să vedeți dacă vestea e adevărată?... Blaise, cel puțin, ți-a lăsat câinii și pușca?

„— Cei doi câini, au adormit în prag; cât despre pușcă, Blaise, trebuie s'o fi pus în antreu. Mă voi duce s'o caut... Auzi pe Marcel, care-ți strigă bună seara? Auzi'l!

„— Bună seara, dragă papa, bună seara!

„— Bună seara, dragii mei!.. Mă duc să iau masa și mă întorc iar.

„Afară mă simții obsedat de ceea ce-mi spusese nevastă-mea.

„Imi ascunsesem îngrijorarea, ca să nu măresc teama Luizei; dar această îngrijorare, abia liniștită dimineața, era așătată grozav din pricina acelei scrisori neașteptate, ciudate, de necrezut, ce îndepărta pe singurul apărător, pe singurul bărbat din casă! Inchipuirea mea luă o ață-țigare așa de neagră, că, întors la hotel, nu puteam să iau o mbucătură. Mă sculaiu dela masă ca să mă întorc la biroul telefonic. Inima mi bătea de

nerăbdare și mâinile mi tremurau făcând să se cleatine tamponalele receptoarelor la urechi. Câte-va secunde n'auzii nimic.

„— Alo! Luisetto, alo!.. Ești acolo? Răspunde-mi. Sunt îngrijat!..

„Recunoscui“, în sfârșit, vocea nevastei-mele, dar joasă, apăsată, albă de spaimă.

„— Ah, dragă! de-o oră sunt nebună! N'am găsit pușca! Desigur ca furat'o băiatul acela! Blaise nu s'a întors: îl vor fi îndepărtat într'adins... Por fi atras în vre'o cursă... Imi pierd mintea! Nu mai pot nici să respir, atât sunt de nspăimântată!.. Mi-se pare că aud... în grădină... departe... Așteaptă s'ascult!

„Aplecat asupra telefonului, nu mai respiram:

„— Luisetto, te implor, nu mă lăsa; vorbește-mi. Ce anzi?

— Măraiau câinii... Acum latră... latră cu furie... s'au repezit la poartă!.. Au tăcut, au tăcut, de odată... E o tăcere de moarte... Cu toate astea, da, s'ar zice, pe nisipul aleei, niște pași grei. Cred că mai scurți omenii vin spre casă.

„— Vorbește, vorbește, Luizo! Mă năbuș! Simt că 'nebnesc!.. Ce mai auzi?... Spune, ce mai auzi?

„— Nimic, aproape nimic. Oh! ba da, aud un scârțait ușor, ca niște foarfeci furizate cu băgare de seamă pe subt oblon, ca să'l deschidă... Oblonul ce-dează... Se sparge un geam... O, ce frică mi-este!

„Incepui să țip în aparat: „— Telefonază la Marsilia, ca să se dea de știre poliției, să vie jandarmii!

„— Ce vrei? Nu socotești că orașul este la trei leghe de aci?... Vor sosi prea târziu... și apoi, nu mai știu!.. Inebnesc!..

„— Fă sgomot, ori ascunde-te, iugi!.. Dar ia copilul cu tine și fugi.

„— Nu pot, nu mai sânt în stare să fac ce-mi zici! Se urcă, aud treptele scării părăind... Sânt în coridor... caută, pipăie... — Marcel!.. Dumnezeule, vino!.. Sărți!.. Ajutor!

— Marcel!.. Dumnezeule, vino!.. Sărți!.. Ajutor!

*) Vezi ilustrația și începutul în numărul 36 și 37.

N. Dinescu-Barzon

Singurătate

Doarme schitul singuratic rezemat p'un colț de stâncă;
Adieri de vânt ușoare, prin chiliile pustii,
Au pornit o simfonie peste liniștea adâncă
Și se scutură platanii prin desigurii ruginii.

Dinspre zări însângerate ritmuri surde de cimpoaie,
Incărcate cu perfunul crizantemelor ce mor,
Legănate când de raze, când de-a vântului bătaie,
Ondulează risipite sub amurgu n'ntristător.

Bătăriile înalte, de pe streșini învechite,
Se revarsă în cascae către umedul pământ;
Aur mort în rânduri-rânduri—frunze galbene-ofilite—
Prin ferestrele sfărmate trece n'legănări de vânt.

Pe clopotnița bătrână trist coboște-o cucuvaie;
Hăul din adânc răspunde și se pierde n'urma lor.
Sus, pe trunchiul de nesteacăn, despoiat de vânt și ploaie
O ciocântoară toacă lui Răpciun: cântător.

Pe când un sihastru gârbov, ridicându-și ochii'n zare,
Face-o cruce, trei mătâni, și se ndreaptă spre-afințit.
Tu, monah al altor vremuri, cine n' lunea asta oare
Va suna și pentru tine clopotele de la schit?

Urmară două sughițuri
de spaimă nespuse, apoi
un sgomot vag, nedefinit,
nimic!

„Atunci simții că ceva
mi pocni în creeri și că-
miu pe spate, mă adâncii
într'un gol nemărginit...
Și gâfâind, ca și cum
mai trăia iarăș amintirea
rozavă, d-l Maroux ter-
mină :

— Vă trimit la *Gazeta*
Judiciară, pentru amănun-
tele crimei, cunoscută sub
titlul sensationat de *Mă-
lărirea din Morande*.

„Mi-am pierdut acolo ne-
rasta, copilul și doi servi-
ori. Dar ce nici o dare de
leamă nu va putea să
lescrie, ce nici o frază
nu va putea să spună
reodată, este tortura în-
grozitoare a unui om care,
la o distanță de o sută
de leghe, aude țipetele
desperate ale soției pe care
sugrumă, fără să poată
să facă altceva, decât să
scole de neputință în fața
unei tăblițe de lemn!

Doamna Colonel

(Urmare și stârșit 1)

Primele raporturi, pe cari
le trimisese servitorul pe
la pândă, fură zdrobitoare.
D-l de Rivalz—spunea ser-
vitorul—ducea scrisori la
poștă, iar răspunsurile se
lucea tot el de la ea din
casetă ce-și rezervase. A-
cele răspunsuri, care-i ve-
lezu regulat aproape în fie-
care zi, le citea cu o aben-
dune pătimasă. Și, în sfârșit,
reținuse, pentru Sâmbata
vitoare, un cabinet parti-
cular la restaurantul Bignon.
Colonela se duse de se con-
sultă cu vecinul ei dela țară,
generalul de cavalerie La-
croix, — ea cam disprețuise
în tot deauna infanteria.
Energicul militar, fost ca-
parad al colonelului Lau-
mière și odinioară episcop
il lui Alfred de Rivalz, a
măru căsătorie o făcuse el,
se pronunță pentru ofensiva
lădrănească.

Era vorba să-l primă pe
vinovat, să-l înconjoare și
să-l taie retragerea. Dacă
complicea era prinsă și ea
în mișcarea impresurătoare,
tât mai rău pentru ea.
Vorba ceea: la războiu ca la
războiu, — nu e așa? Il vor
da drumul, după ce-și va da,
cuvîntul că nu va mai că-

dea în acelaș păcat. Iar cât
despre el, desuchiatur, se va
vedea mai în urmă ce con-
dițiuni i se vor impune. Lu-
erul important era să se
ajungă mai întâi la demon-
strațiunea evidentă a miș-
lei lui. Și generalul strân-
se mâna d-nei de Laumière
promițându-i să fie aliat
cu ea.

Ziua cea mare sosi. Roza,
pentru prima oară de când
venise la Fontainebleau, toc-
mai se urcase în trenul
pentru Paris, la orele 2, a-
nunțând că se va întoarce
mai târziu, seara, fiind in-
vitată la masă de una din
amicile ei. D-na de Laumi-
ère și aliatul dumneaei so-
siră la Bignon pe la 8. —
«D-l de Rivalz, cabinetul
n-rul 8!» zise generalul cu
siguranță, și ca tonul cel
mai răsunător de comandă.
Militarii ăștia au un mod
de-a vorbi, că te fac să por-
mești fără voia ta. Ordo-
nanța, adică chelnerul, in-
cercându-se să facă o ob-
servațiune, fu trântit c'o
privire care-i scăzu zelul
pentru secretul profesional.
Și apoi, 8 ore de seară nu
e tocmai una din orele a-
celea în cari să fie un in-
convenient grav să deschizi
ușa unui cabinet particular.

Unul dintre directorii ser-
viciului se hotări să-l ducă
unde voia, pe d-l acesta în-
chingat, încheiat la haină
până sus, decorat, și ale că-
rui mustați încrucișau hai-
onetele de amândouă părțile
nasului, și-și notarea bar-
bișonul ca și cum ar fi
vrut să-l ascuță.

— Pe cine să anunț?
zise cu sfială servitorul căs-
când ușa cabinetului.

— Pe generalul La-
croix! zise o voce ce ră-
sună în coridor ca o trem-
pă.

Un țipăt înăbușit răs-
puse la această fanfară.
Ușa se deschise tocmai la
vreme, ca să lase să se vadă
o rochie de femeie, care dis-
părea cu grabă pe după
perdelele roșii ale ferestrei.
Masa era servită. Două
scaune, așezate unul lângă
altul, stăteau în fața unei
piramide de raci, ce sta
să se surpe din cauză că
se scosese mulți din clai.
Și scandalul celor două
scaune prea apropiate era
mărit prin ființa unei cupe
singure puse între două ta-
cămuri și pline pe jumătate
de șampanie recită.

D-na de Laumière văzu
toate acestea dintr'o singură

aruncătură de ochi, și când
gînerile ei, mirat dar nu
turburat, se ridică politicoș
să o salute, ea îl depărtă
c'un gest de ororă.

— Partare infamă de des-
frinat! — zise ea cu măestate.
Apoi, c'un gest acuzator,
așteptând mormanul de raci,
perpelita cu trufe ce-și aștep-
tărtedul, și sticla de șampanie
vărlă în gâlca cu ghiță,
mai adăogă și aceste vorbe, ce
păreau să arate că răposa-
tul colonel nu neglijase să-i
facă educațiunea culinară,
s'o instruească cu rafinăriile
mesii:

— Aranjament de desfri-
nat!

Perdelele se mișcă u-
șurel, dar ea nu lăă seama
la aceasta, pornită să asvirle
asupra libertinului apostrofe
violente. Era prea mult, și
indiguarea o înecă.

Ar mai fi spus încă multe,
dacă perdelele nu s'ar fi a-
gitat violent în fața isbuc-
nirilor ei. În acelaș timp,
un ris convulsiv, ascuțit ca
un chîțait de șarice, se
anzi de la fereastră, la
spatele perdelelor. Și iată
că—lucru de necrezut!—Ri-
valz, el însuși, în mijlocul
teribilei sale situațiuni, abia
se putea ține să nu ridă
și el.

Colonela se oprește. Și
atunci damascul roșu al per-
delelor se dă la o parte și,
printre perdele, se arată un
cap blond, cu părul sbârilit,
se arată Roza, care, mai
roză decât numele ei, mai
frumoasă decât ori când, zise
rîzînd mereu:

— Iartă-mă, mamă, dar
nu m'am mai putut stăpîni!

Apoi eși din ascunzăto-
rea ei și punându-se cu dră-
gălașie în genuchi înaintea
colonelului mînioase, adăogă:

— Dacă vrei să prân-
zești cu noi, mamă, mai sînt
încă raci și știu că-ți plac
și ție!...

Se explicară în două vor-
be. Colonela se înduplecă, te-
tuși mormîind, și se auzi,
până în stradă, o voce teri-
bilă—vocea generalului trim-
bițînd:

— Chelner, adu încă
două tacămuri!...

D-na de Laumière se în-
toarse la Fontainebleau, în
seara aceea, cu trenul dela
11 ore, singură cu generalul.
Propusese fiicei sale să o ia
cu dînsa, dar Alfred aruncă
soției sale o privire ciudată,
despre care ar fi fost greu
să se spună dacă era plină
de rugăciuni, ori mai mult
de promisiuni. Și Roza își

aduse aminte deodată că tre-
buia să se ducă la cusăto-
reasa ei, a doua zi de dimi-
neață, și că astfel era ne-
voită să rămână la Paris. Vă
las să vă gândiți dacă co-
lonela s'a jenat ori nu să
spună generalului—care sfo-
răia adormit într'un colț al
vagonului—ce gîndea despre
necuvînta purtării fiicei sale.

Șase luni după aceea, d-na
de Laumière ședea lângă
fie-sa. Pe jumătate culcată
într'un scaun lung, d-na de
Rivalz arăta, așezată în pumn,
o scufiță pe care o trico-
tase și pe care-o admira cu
o bucurie înduioșată, gîn-
dindu-se la capul dragalaș
care va avea s'o poarte în
curăud.

— Vezi, mamă, — zise fe-
meiușca deodată—că-l calom-
niai pe bietul Alfred.

— O, — mormăi soacra c'un
aer puțin convins, — dacă
n'ar fi fost rații!

Naufragiul vaporului „Hammonia“

(Vezi ilustrația din pag. 1)

Ilustrația noastră din pag.
1-a reprezintă scufundarea va-
porului german Hammonia, la
Finister, în drum spre Mexic.
Capitanul Hoerj povestește
că s'au petrecut scene îngro-
zitoare, sub spaima uraganu-
lui și valurilor ce treceau peste
vapor.

Cu tot ajutorul și eroismul
marinarilor de pe vapoarele
Kifans-Castle, Valencia și Tu-
dor Prince, cari în timp de 8
ore au procedat la opera de
salvare, au pierit mai mult de
30 de persoane.

Correspondența Redacției

D-lui N. C., Pitești — Poema
în proză, se va publica.

D-lui M. Depesbaltă. — O
scrisoare: Versuri neregulate și
lucruri personale.

D-lui Angh. En... — Aș vrea
și Un minut de iubire: Incer-
cări primitive.

D-lui L. Delatâzlan. — Româ-
nia Mare: acelaș răspuns.

D-lui B. H... — Vă mulțămim
cu recunoștință pentru rândurile
măgulitoare ce ne adresați și ne
vom sili în totdeauna să le me-
rităm. Elegia și celelalte se vor
publica, fie-care la rândul ei.

D-lui T. G... — Morile, se va
publ. ca.

D-lui B. H... — Cîntec de a-
dio: Acelaș răspuns.

D-ii Sp. G. D... — Dorohoiu. —
Liniste: Acelaș răspuns.

D-ii G. A. M... — Măgurele. —
Acelaș răspuns.

D-lui St. P. M... — Sinaia. —
Reminiscente: Acelaș răspuns.

D-lui M. S... — Bărlad. — Cîn-
tec: Acelaș răspuns. Epigramă
nu e destul de... sarată.

D-lui T. M... — Dorohoiu. —
Proză în versuri: jale nu ri-
mează cu picioare, nici iarna
cu seama; apoi, comparația „ca
picnita de pojar“ nu ni se pare
nici poetică, nici exactă. Amis-
turi, se va publica.

I. I. R.

ZIARUL „UNIVERSUL“

Mare ziar cotidian, cel mai bine informat
ziar din țară, cu cele din urmă stiri din
lumea întreagă telegrafice și telefonice.

Prețul abonamentului este:

IN TARA:

Lei 75 — 3 luni

„ 150 — 6 luni

„ 300 — 12 luni

IN STRAINATATE:

Lei 150 — 3 luni

„ 300 — 6 luni

„ 600 — 12 luni

== 1 Leu exemplarul ==

„UNIVERSUL LITERAR“

Cea mai răspândită revistă literară săptămânală
Sub conducerea celor mai talentați scriitori

== 1 Leu exemplarul ==

Abonamente 60 lei pe an în țară. — Străinătate lei 120

„Ziarul Științelor Populare și al Călătoriilor“

Cel mai răspândit ziar pentru popularizarea științelor
Sub conducerea d-lui

Profesor DIMIU

Apare Marțea — 1 leu exemplarul.

Abonament 60 lei pe an în țară — Străinătate 120 lei